कृष्ण आङ्गिरसो, वासिष्ठो वा युम्नीकः, प्रियमेध आङ्गिरसो वा। अश्विनौ । प्रगाथः (विषमा बृहती, समा सतोबृहती)

द्युम्नी वां स्तोमों अश्विना किविनं सेक आ गतम्।

मध्वः सुतस्य स दिवि प्रियो नेरा पातं गौराविवेरिणे॥ ८.०८७.०१

अश्विना। वाम्- युवयोः। स्तोमः- मन्त्रः। द्युम्नी- दीप्तः। क्रिविः- कूपः। सेकः- सेचकः। न-इव। आ गतम्- आगच्छतम्। सुतस्य- निष्पन्नस्य। मध्वः- मधुरस्य रसस्य। सः। दिवि-द्योतमाने यज्ञे। प्रियः। तस्य रसम्। नरा- नेतारौ। इरिणे- तटाके। गौराविव- कृष्णमृगाविव। पातम्- अनुभवतम्॥१॥

पिबतं घुमं मधुमन्तमश्विना बहिः सीदतं नरा।

ता मेन्द्साना मनुषो दुरोण आ नि पति वेदेसा वर्यः॥ ८.०८७.०२

मधुमन्तम्- मधुरम् । घर्मं- अतप्ततन्वप्राप्तं रसम् । पिबतम्- अनुभवतम् । अश्विना । नरा- नेतारौ । बर्हिः- दर्भासने चित्तासने वा । सिदातम्- उपविश्वतम् । मनुषः- विदुषः । दुरोणे- सद्मिन । ता- तौ । मदसाना- हृष्टो । वेदसा- ज्ञानेन । वयः- रसम् । आ- आभिमुख्येन । नि- नितराम् । पातम्- अनुभवतम् ॥२॥

आ वां विश्वाभिरूतिभिः प्रियमेधा अहूषत।

ता वर्तियौत्मुपं वृक्तबेर्हिषो जुष्टं युज्ञं दिविष्टिषु॥ ८.०८७.०३

वाम्- युवाम्। विश्वाभिः- सर्वाभिः। ऊतिभिः- रक्षाशक्तिभिः। प्रियमेधाः- प्रियधियः। आ-आभिमुख्येन। अहूषत- आह्वयन्ति। वृक्तबर्हिषः- किल्पतासनस्य अहिंसकस्य। वर्ति- गृहम्। ता-तो युवाम्। यातम्- आगच्छतम्। दिविष्टिषु- दिव्येषणासु। जुष्टम्- प्रीयमाणम्। यज्ञम्। उपयातम्- आगच्छतम्॥३॥

पिबतं सोमं मधुमन्तमश्विना बहिः सीदतं सुमत्।

ता वीवृधाना उप सुष्ट्रतिं दिवो गुन्तं गौराविवेरिणम्॥ ८.०८७.०४

अश्विना । मधुमन्तम् - मधुरम् । सोमम् - रसम् । पिबतम् - अनुभवतम् । सुमत् - शोभनम् । बर्हिः -आसनम् । सीदतम् - उपविशतम् । ता - तौ । वावृधाना - वर्धमानौ । दिवः - यज्ञस्य । सुष्टुतिम् -शोभनस्तुतिम् । गौः । इरिणम् - तटाकम् । इव । गन्तम् - आगच्छतम् ॥४ ॥

आ नूनं यातमश्विनाश्वीभः प्रुष्टितप्सुभिः।

दस्रा हिर्रण्यवर्तनी शुभस्पती पातं सोममृतावृधा॥ ८.०८७.०५

नूनम्- अवश्यम्। अश्विना। प्रुषितप्सुभिः- स्निग्धरूपैः। अश्वेभिः- प्राणतुरगैः। आ यातम्-आगच्छतम्। दस्ना- दर्शनीयौ। हिरण्यवर्तनी- दीप्तमार्गौ। शुभस्पती- शोभनपालकौ। ऋतावृधा-सत्यवर्धकौ। सोमम्- रसम्। पातम्- अनुभवतम्॥५॥

व्यं हि वां हवामहे विपन्यवो विप्रासो वाजसातये।

ता वुल्गू दस्रा पुरुदंससा धियाश्विना श्रुष्ट्या गतम्॥ ८.०८७.०६

वयम् । हि- खलु । वाम्- युवाम् । विपन्यवः- स्तुतियुक्ताः । विप्रासः- मेधाविनः । वाजसातये-सद्गतिलाभाय । हवामहे- आह्वयामः । ता- तौ । वल्गू- मधुरौ । दस्रा- दर्शनीयौ । पुरुदंससा-प्रभृतदर्शनयुक्तौ । अश्विना । श्रुष्टु- क्षिप्रम् । धिया- मेधया । आ गतम्- आगच्छतम् ॥६॥

